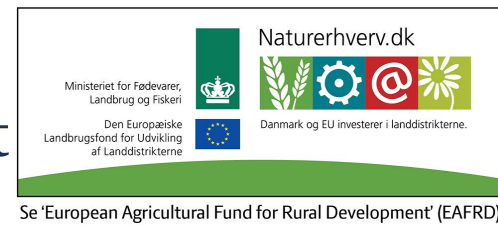

Milliárdregning truer landbruget

AF LARS ATTRUP Offentliggjort 05.11.13 kl. 06:42

Danske landmænd har lån for 172 mia. kr. med afdragsfrihed. Nu begynder lånene at udløbe. Nogle landmænd skal til at afdrage, og i værste fald kan erhvervets årlige ydelser stige 6,4 mia. kr.

Afdragsfrie lån har de seneste år sparet danske landmænd for milliarder af kroner, men nu begynder afdragsfriheden at udløbe, og langt fra alle landmænd kan regne med at få den forlænget.

Det øger presset på erhvervet og kan i værste fald udløse en årlig ekstraregning på 6,4 mia. kr. Det fremgår af beregninger, som erhvervsorganisationen Landbrug & Fødevarer, L&F, har udført.

Ifølge L&F har de danske landmænd i alt lånt 172 mia. kr. med afdragsfrihed, og i år begynder den afdragsfrie periode at udløbe på de første lån. Mængden af lån, der udløber, vil de kommende år stige stejlt og kulminere i 2017. Konsekvensen kan i værste fald være en ekstraregning – i form af afdrag – på næsten 1 mia. kr. allerede i 2015. I 2022 kan erhvervets årlige ydelse være øget med helt op til 6,4 mia. kr.

Disse tal skal ses i forhold til erhvervets samlede årlige indtjening, som i kraft af rekordlave renter og gode salgspriser blev forbedret til 7 mia. kr. i 2012.

Spændt ventetid

Lige nu venter landmændene i spænding på at se, hvordan realkreditinstitutterne vil reagere, når afdragsfriheden udløber.

"Landbruget præsterede i 2012 at afdrage 4,3 mia. kr. Det er et meget lavt beløb set i forhold til erhvervets samlede gæld (360 mia. kr., red.). Så svaret er: Ja, der er behov for større afdrag fra landmændene," siger Poul Erik Jørgensen, vicedirektør i Nykredit.

Landmændenes samlede afdrag var i 2012 på samme niveau som i 2000, men i samme periode er erhvervets gæld mere end fordoblet.

"Vi har brug for afdrag, der modsvarer nedslidningen af eksempelvis landmandens stalde. Hvis landmanden ikke kan levere de afdrag, skal bedriften muligvis karakteriseres som nødlidende. For disse bedrifter vil vi finde individuelle løsninger, i takt med at afdragsfriheden udløber," siger Poul Erik Jørgensen.

Kan bliver et problem

På Videncentret for Landbrug vurderer erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser, at "udløb af de afdragsfrie lån kan blive et problem for mange landmænd."

Han understreger, at man endnu ikke har et præcist overblik over omfanget af problemet, da lånene først nu begynder at udløbe.

"Det er dog langt fra sikkert, at alle landmænd kan få forlænget afdragsfriheden," understreger Klaus Kaiser. Han venter, at landbrugskunderne vil blive vurderet i tre kategorier:

1: De gode, solide kunder, som formentlig får lov at fortsætte med afdragsfrihed.

2: "Dårlige kunder", som selv med afdragsfrihed har svært ved at servicere gælden. En betydelig del af kunderne i denne gruppe kan paradoksalt nok formentlig få lov at fortsætte med afdragsfrihed, fordi deres økonomi ellers kan bryde sammen.

3: Mellemgruppen, der har en rimelig økonomi. Mange landmænd i denne gruppe får formentlig kun lov at beholde afdragsfriheden på den del af deres lån, der er med sikkerhed i landbrugsjorden. Den øvrige del af lånene skal sandsynligvis lægges om i lange, faste lån med afdrag.

"Det er altså mellemgruppen, der rammes hårdest, når afdragsfriheden udløber," konkluderer Klaus Kaiser.

Formanden for L&F, Martin Merrild, håber, at erhvervet de kommende år vil nyde godt af en højkonjunktur, som gør det muligt at afdrage mere.

Forbedrede vilkår

"Den globale efterspørgsel efter fødevarer stiger og trækker priserne op. Samtidig hører vi mange politiske udmeldinger, som peger i retning af forbedrede rammevilkår og vækstmuligheder. Effekten bliver forhåbentlig en solid indtjening, som gør det muligt at afdrage. Vi bør kunne tjene så meget, at vi kan afdrage på bygninger og maskiner," siger Martin Merrild.

I Jyske Bank vurderer direktør Benny Laibach Pedersen dog, at det bliver nødvendigt at forlænge afdragsfriheden for de svageste landbrugsbedrifter:

"Man kan ikke tvinge afdrag ud af landmænd, der ikke har indtjeningen til det. Hvis afdragsfriheden forlænges, kan nogle af de pressede bedrifter måske reddes, da meget tyder på, at erhvervet har kurs mod en periode med god driftsindtjening."